

**«Գլոբալ Կրեդիտ»
Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն ՓԲԸ**

**Ֆինանսական հաշվետվություններ
2016թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	8
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	9
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	10
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	11
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	12

«Քեյ-Փի-Էն-Ջի Արմենիա» ՓԲԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010,
Վ.Սարգսյանի փ. 26/1,
«Էրեբունի Պլազա» Բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 566 762
Ֆաքս + 374 (10) 566 762
Ինտերնետ www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Գլոբալ Կրեդիտ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն ՓԲԸ-ի Խորհրդին

Կարծիք

Մենք իրականացրել ենք «Գլոբալ Կրեդիտ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն ՓԲԸ-ի («Կազմակերպություն») ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտը, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, հաշվետու տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները, բոլոր էական առումներով, ճշմարիտ են ներկայացնում Կազմակերպության ֆինանսական վիճակը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև վերջինիս գործունեության արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը հաշվետու տարվա համար՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Կարծիքի արտահայտման հիմքեր

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Նշված ստանդարտներով նախատեսված մեր պարտականությունները ներկայացված են մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Կազմակերպությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների էթիկայի օրենսգրքի (ՀԷՄՍԽ օրենսգրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի էթիկայի պահանջների, և մենք կատարել ենք էթիկային վերաբերող մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԷՄՍԽ օրենսգրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավականաչափ են և համապատասխան մեր աուդիտորական եզրակացության հիմք հանդիսանալու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցեր են հանդիսանում այն հարցերը, որոնք մեր մասնագիտական կարծիքով, առավել էական նշանակություն ունեն հաշվետու տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի համար: Մենք անդրադարձել ենք այս հարցերին ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընդհանուր շրջանակներում և վերջիններիս վերաբերյալ մեր կարծիքը ձևավորելիս և չենք արտահայտում առանձին կարծիք այս հարցերի վերաբերյալ:

«Գլոբալ Կրեդիտ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն ՓԲԸ

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Էջ 2

Հաճախորդներին տրված վարկերի արժեզրկում	
Ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 11-ում:	
Աուդիտի առանցքային հարցեր	Ինչպես ենք անդրադարձել հարցին մեր աուդիտի ընթացքում
<p>Հաճախորդներին տրված վարկերի արժեզրկումը հանդիսանում է աուդիտի առանցքային հարց պայմանավորված մնացորդների նշանակալիությամբ, արժեզրկման ժամկետների և գումարի գնահատման բարդությամբ և սուբյեկտիվությամբ: Ռիսկը կայանում է նրանում, որ արժեզրկումը կարող է ճշգրիտ չլինել:</p> <p>Արժեզրկման գծով պահուստի առանձին հիմունքով գնահատման համար ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել դատողություններ, որոշելու համար, թե արդյոք գոյություն ունի արժեզրկման անկողմնակալ հայտանիշ, ինչպես նաև կատարել ենթադրություններ վարկառուների ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի վերաբերյալ:</p> <p>Հավաքական հիմունքով արժեզրկման գծով պահուստը վերաբերում է անհատներին տրված գրավով չապահովված վարկերին և այլ վարկերի գծով կրած, սակայն դեռևս չբացահայտված վնասին: Աուդիտի հարցերը ներառում են կիրառված մոդելների նպատակահարմարությունը և մուտքագրված տվյալների ճշգրտությունը:</p> <p>Անհատներին տրված անշարժ գույքի գրավով ապահովված վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի գնահատումը հիմնված է գրավի արժեքի վերլուծության վրա:</p>	<p>Այս ոլորտում իրականացված մեր ընթացակարգերը ներառել են հետևյալը.</p> <ul style="list-style-type: none"> – գնահատվել և ստուգվել է վարկերի արժեզրկված լինելը բացահայտելու համար նախատեսված վերահսկողության մեխանիզմների կառուցվածքը և կիրառումը: Անհատապես նշանակալի վարկերի համար դիտարկվել են մոնիտորինգի գործընթացը վերահսկող մեխանիզմները, – անհատապես նշանակալի վարկերի համար <ul style="list-style-type: none"> – վարկերի ընտրանքի համար իրականացվել է վարկային գնահատում, որոշելու համար, թե արդյոք վերջիններիս դասակարգումն արժեզրկված/ոչ արժեզրկված դասերի ճիշտ է, – որպես արժեզրկված դասակարգված վարկերի համար գնահատվել են վերականգնման ենթակա դրամական միջոցների ժամկետները և գումարը, այդ թվում՝ գրավի իրացման արժեքը: Կիրառելի լինելու դեպքերում, մենք ղեկավարության ենթադրությունները և գնահատումները համեմատել ենք արտաքին աղբյուրներից հասանելի տեղեկատվության հետ, – անհատներին տրված վարկերի համար՝ <ul style="list-style-type: none"> – ստուգվել է հավաքական հիմունքով արժեզրկման գծով պահուստի գնահատման մոդելներ մուտքագրված առանցքային տվյալների ճշգրտությունը, – գնահատվել է արժեզրկման հաշվարկի մեթոդաբանության նպատակահարմարությունը, – ստուգվել է ժամկետանց օրերի ճշգրտությունն ընտրանքային կարգով ընտրված վարկերի համար, – գնահատվել է, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունների բացահայտումներն ըստ պատշաճի են արտացոլում Կազմակերպության ենթարկվածությունը վարկային ռիսկին:

«Գլոբալ Կրեդիտ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն ՓԲԸ

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Էջ 3

Այլ տեղեկատվություն

Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Այլ տեղեկատվությունը ներառում է տարեկան հաշվետվությունում պարունակվող տեղեկատվությունը, սակայն չի ներառում ֆինանսական հաշվետվությունները և վերջիններիս վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունը: Ակնկալվում է, որ տարեկան հաշվետվությունը կտրամադրվի մեզ աուդիտորական եզրակացության ստորագրման ամսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր եզրակացությունը չի անդրադառնում այլ տեղեկատվությանը, և մենք չենք արտահայտի որևէ հավաստիացում այդ տեղեկատվության վերաբերյալ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված մեր պատասխանատվությունն է ծանոթանալ վերը նշված այլ տեղեկատվությանը, երբ այն դառնա հասանելի, և այդ տեղեկատվությանը ծանոթանալիս դիտարկել, թե արդյոք այլ տեղեկատվությունն էականորեն չի համապատասխանում ֆինանսական հաշվետվություններին կամ աուդիտի ընթացքում ձեռք բերված տեղեկատվությանը կամ կարող է այլ կերպ ճշգրիտ ներկայացված չլինել:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման, ինչպես նաև այնպիսի ներքին վերահսկողության համակարգի համար, որը համարում է անհրաժեշտ սխալի կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պետք է իրականացնի Կազմակերպության անընդհատ գործելու կարողության գնահատում, բացահայտելով, կիրառելի լինելու դեպքում, անընդհատությանը վերաբերող հարցերը և կիրառելով անընդհատության հիմունքով հաշվառումը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է կամ լուծարել Կազմակերպությունը կամ դադարեցնել վերջինիս գործունեությունը, կամ չլուծի դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձիք պատասխանատու են վերահսկել Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացը:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ երաշխիք առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են սխալի կամ խարդախության պատճառով առաջացած էական խեղաթյուրումներից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ երաշխիքը հավաստիացման բարձր աստիճան է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ների համաձայն աուդիտի իրականացման ընթացքում միշտ հնարավոր կլինի հայտնաբերել էական խեղաթյուրումը՝ վերջինիս առկայության դեպքում: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, եթե կարելի է պատճառաբանված կերպով ակնկալել, որ, առանձին կամ միասին վերցված, ազդեցություն կունենան այս ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա օգտագործողների կողմից կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

«Գլոբալ Կրեդիտ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն ՓԲԸ
Անկախ աուդիտորական եզրակացություն
Էջ 4

Որպես ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի մաս՝ մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական թերահավատություն աուդիտի ընթացքում: Մենք նաև՝

- հայտնաբերում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, մշակում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին անդրադարձող աուդիտորական ընթացակարգեր և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավականաչափ են և համապատասխան՝ մեր աուդիտորական եզրակացության հիմք հանդիսանալու համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է քան սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել գաղտնի համաձայնություն, կեղծիք, միտումնավոր բացթողումներ, խեղաթյուրումներ կամ ներքին վերահսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ՝ տվյալ հանգամանքներում տեղին աուդիտորական ընացակարգեր մշակելու, բայց ոչ Կազմակերպության ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ կարծքի արտահայտելու նպատակով:
- գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և հարակից բացահայտումների հիմնավորվածությունը:
- կատարում ենք եզրահանգում ղեկավարության կողմից անընդհատության հիմունքով հաշվառում կիրառելու տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմք ընդունելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները, կատարում ենք հետևություն, թե արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որոնք կարող են լուրջ կասկածներ հարուցել Կազմակերպության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրակացնենք, որ գոյություն ունի էական անորոշություն, մենք պետք է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրենք ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, այդ բացահայտումների ոչ համապատասխան լինելու դեպքում՝ ձևափոխենք մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Կազմակերպության կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեության իրականացման դադարեցմանը:
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները և գնահատում ենք, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են իրենց հիմքում ընկած գործառնություններն ու իրադարձությունները այնպիսի ձևով, որը թույլ է տալիս ապահովել ճշմարիտ ներկայացում:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց աուդիտի պլանավորված շրջանակների և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում առաջացած նշանակալից հարցերի, այդ թվում՝ աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված ներքին վերահսկողության համակարգի էական թերությունների մասին:

«Գլոբալ Կրեդիտ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն ՓԲԸ
Անկախ աուդիտորական եզրակացություն
Էջ 5

Մենք նաև ներկայացնում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց հայտարարություն առ այն, որ մենք հետևում ենք էթիկայի համապատասխան պահանջներին և կտեղեկացնենք նրանց այն բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք խելամիտ կերպով կարող են համարվել որպես մեր անկախության վրա ազդեցություն ունեցող և, կիրառելի լինելու դեպքում, պաշտպանություն ապահովող համապատասխան միջոցների մասին:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց տեղեկացված հարցերից մենք ընտրում ենք այն հարցերը, որոնք առավել էական ազդեցություն ունեն հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար և, այդ իսկ պատճառով, հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք ներկայացնում ենք այս հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կանոնակարգով պահանջվում է հարցի հանրային բացահայտում, կամ երբ հազվադեպ դեպքերում մենք որոշում ենք, որ հարցը չպետք է ներկայացվի մեր եզրակացությունում, քանի որ ներկայացման բացասական հետևանքներն ըստ ողջամիտ ակնկալիքների կարող են գերակշռել ներկայացման հետ կապված հանրային հետաքրքրվածության առավելությունները:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման համար հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

Տիգրան Գասպարյան
Ղեկավար գործընկեր, «ՔեՅ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՓԲԸ-ի տնօրեն

KPMG

«ՔեՅ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՓԲԸ
23 մարտի 2017թ.

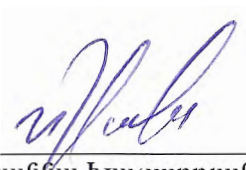
«Գլոբալ Կրեդիտ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն ՓԲԸ
 Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն
 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	Ծնթգ.	2016թ. հազ. դրամ	2015թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ	4	1,795,155	1,358,995
Տոկոսային ծախս	4	(788,713)	(686,443)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		1,006,442	672,552
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ		24,504	48,015
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս		(9,312)	(8,361)
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ		15,192	39,654
Զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից		19,146	20,091
Այլ գործառնական եկամուտ	5	138,905	103,280
Գործառնական եկամուտ		1,179,685	835,577
Հաճախորդների տրված վարկերի արժեզրկումից կորուստներ		(397,530)	(75,958)
Աշխատակազմի գծով ծախսեր		(223,124)	(169,206)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	6	(200,348)	(181,448)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		358,683	408,965
Շահութահարկի գծով ծախս	7	(82,181)	(67,134)
Շահույթ տարվա համար		276,502	341,831
Այլ համապարփակ եկամուտ՝ առանց շահութահարկի			
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ			
- Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		17,829	2,391
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար		294,331	344,222

8-ից 64-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2017թ. մարտի 23-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

 Լուսինա Իգորյան
 Գործադիր տնօրեն

 Մուսաննա Խաչատրյան
 Գլխավոր հաշվապահ

«Գլոբալ Կրեդիտ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն ՓԲԸ
 Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ծնթգ.	2016թ. հազ. դրամ	2015թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	8	490,358	82,174
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ			
- Կազմակերպության կողմից պահվող	9	291,754	270,135
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	10	101,136	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	11	10,951,178	9,578,051
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ		-	57,600
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ		25,507	70,473
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	12	146,063	155,242
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	7	4,120	1,629
Այլ ակտիվներ	13	49,947	64,343
Ընդամենը ակտիվներ		12,060,063	10,279,647
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Վարկեր և փոխառություններ	14	8,903,132	8,056,848
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	15	1,180,994	591,149
Փոխանցված, սակայն չապահովված վարկերի գծով վճարվելիք գումարներ		69,858	191,307
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		8,256	34,548
Այլ պարտավորություններ		81,649	83,952
Ընդամենը պարտավորություններ		10,243,889	8,957,804
ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	16	1,500,000	1,000,000
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ		22,746	4,917
Չբաշխված շահույթ		293,428	316,926
Ընդամենը սեփական կապիտալ		1,816,174	1,321,843
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		12,060,063	10,279,647

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	2016թ. հազ. դրամ	2015թ. հազ. դրամ
ԳՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Ստացված տոկոսներ	1,764,212	1,338,104
Վճարված տոկոսներ	(766,360)	(699,122)
Ստացված կոմիսիոն և այլ վճարներ	24,504	48,015
Վճարված կոմիսիոն և այլ վճարներ	(9,312)	(8,361)
Ջուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	5,141	4,093
Այլ ստացված եկամուտ	138,905	103,280
Աշխատավարձ և աշխատակիցներին կատարվող այլ վճարումներ	(214,687)	(167,349)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(180,067)	(156,783)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում		
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	(113,309)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(100,913)	392,238
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(1,860,333)	(1,860,286)
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	44,966	(48,345)
Այլ ակտիվներ	14,574	12,015
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)		
Այլ պարտավորություններ	(10,775)	51,251
Գործառնական գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ՝ նախքան շահութահարկի վճարումը	(1,150,145)	(1,104,559)
Վճարված շահութահարկ	(115,421)	(17,267)
Գործառնական գործունեության համար օգտագործված դրամական միջոցների հոսքեր	(1,265,566)	(1,121,826)
ԳՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ՆԵՐԿՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Մուտքեր վաճառքի համար պահվող ակտիվների վաճառքից	57,600	120,923
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(10,942)	(51,429)
Ներդրումային գործունեությունից ստացված դրամական միջոցների հոսքեր	46,658	69,494
ԳՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Մուտքեր բաժնետիրական կապիտալի բողարկումից	500,000	130,000
Վճարված շահաբաժիններ	(300,000)	(132,000)
Մուտքեր պարտատոմսերի բողարկումից	686,510	589,624
Թողարկված պարտատոմսերի մարում	(100,000)	-
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	9,633,179	9,304,982
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(8,795,581)	(8,795,581)
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական միջոցների հոսքեր	1,624,108	1,097,025
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ	405,200	44,693
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	2,984	(2,042)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	82,174	39,523
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	490,358	82,174

8

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«Գլոբալ Կրեդիտ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն ՓԲԸ
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվների վերագնահատման պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2015թ.	870,000	2,526	107,095	979,621
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ				
Շահույթ տարվա համար	-	-	341,831	341,831
Այլ համապարփակ եկամուտ				
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց շահութահարկի	-	2,391	-	2,391
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	-	2,391	341,831	344,222
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում				
Թողարկված բաժնետոմսեր	130,000	-	-	130,000
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	(132,000)	(132,000)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.	1,000,000	4,917	316,926	1,321,843

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվների վերագնահատման պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2016թ.	1,000,000	4,917	316,926	1,321,843
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ				
Շահույթ տարվա համար	-	-	276,502	276,502
Այլ համապարփակ եկամուտ				
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց շահութահարկի	-	17,829	-	17,829
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	-	17,829	276,502	294,331
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում				
Թողարկված բաժնետոմսեր	500,000	-	-	500,000
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	(300,000)	(300,000)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	1,500,000	22,746	293,428	1,816,174

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընդհանուր ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Գլոբալ Կրեդիտ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն ՓԲԸ-ն (Կազմակերպություն) ստեղծվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն 2010թ. հոկտեմբերի 26-ին՝ «Վաշինգտոն Քեպիթալ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն ՓԲԸ-ի և «Կրեդիտ Յունիոն» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն ՓԲԸ-ի միաձուլման արդյունքում: Կազմակերպության հիմնական գործունեությունը միկրո և միջին չափի վարկերի տրամադրումն է անհատներին ու իրավաբանական անձանց Հայաստանի Հանրապետությունում: Կազմակերպության գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Կազմակերպությունն ունի վարկային կազմակերպության լիցենզիա:

Կազմակերպության բոլոր ակտիվները և պարտավորությունները գտնվում են Հայաստանի Հանրապետությունում: Կազմակերպության իրավաբանական հասցեն է Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, Սասնա Ծռերի փ. 2/251:

Կազմակերպության սեփականատերերի կազմը հետևյալն է՝ Գազիկ Վարդանյան (33.5%), Էդուարդ Մարության (33.4%), Արայիկ Կարապետյան (28.1%) և Կարեն Դարբինյան (5.0%): Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են ծանոթագրություն 21-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Կազմակերպությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Կազմակերպության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Կազմակերպության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

(բ) Զափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Կազմակերպության ֆունկցիոնալ արժույթն է հանդիսանում ՀՀ դրամը («դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Կազմակերպության գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը հանդիսանում է նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Գնահատումների հետ կապված էական անորոշությունների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ կատարած կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- վարկերի արժեզրկման գնահատում - ծանոթագրություն 11,
- ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում - ծանոթագրություն 22:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Համախմբման հիմունքներ

(i) Զեռնարկատիրական գործունեության միավորումներ

Զեռնարկատիրական գործունեության միավորումները հաշվառվում են՝ կիրառելով ձեռքբերման մեթոդը ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ, որն այն ամսաթիվն է, երբ վերահսկողության իրավունքը փոխանցվում է Կազմակերպությանը:

Կազմակերպությունը չափում է գույվիլը ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ որպես փոխանցված հատուցման իրական արժեք և ձեռք բերվող կազմակերպությունում ցանկացած չվերահսկող բաժնեմասի ճանաչված գումար՝ հանած ձեռք բերված որոշելի ակտիվների և ստանձնած պարտավորությունների գուտ ճանաչված գումարը (որպես կանոն՝ իրական արժեքը):

Գործարքի գծով ծախսումները, բացառությամբ պարտքային կամ բաժնային արժեթղթերի թողարկման հետ կապված ծախսումները, որոնք Կազմակերպությունը կրում է ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման հետ կապված, ծախսագրվում են կատարվելու ժամանակ:

(ii) Գուղվիլ

Դուստր կազմակերպությունների ձեռքբերման հետ կապված գուղվիլը ներառվում է ոչ նյութական ակտիվների կազմում:

Արժեզրկման ստուգման համար գուղվիլը բաշխվում է դրամաստեղծ միավորներին և հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

(բ) Արտարժույթ

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են ՀՀ դրամի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների գծով արտարժույթով իրականացված գործառնություններից առաջացած օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերությունը ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույթի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտումով ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով, փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Վերափոխարկման արդյունքում առաջացող արտարժութային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

(գ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները և բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող ընթացիկ հաշիվները: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(դ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Դասակարգում

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք՝

- հիմնականում ձեռք են բերվել կամ առաջացել են մոտ ապագայում վաճառելու կամ հետ գներու նպատակով,
- կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ,
- հանդիսանում են ածանցյալ ֆինանսական գործիք (բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիր հանդիսացող ածանցյալ գործիքի կամ այն ածանցյալ գործիքի, որը նախատեսված է և հանդիսանում է արդյունավետ հեջավորման գործիք), կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

Կազմակերպությունը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ստորև ներկայացված պայմաններից մեկը բավարարելու դեպքում.

- ակտիվները կամ պարտավորությունները կառավարվում, գնահատվում և ներկայացվում են իրական արժեքի հիմունքով,
- նախատեսումը վերացնում կամ էականորեն նվազեցնում է հաշվապահական անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային այլ հանգամանքներում, կամ
- ակտիվը կամ պարտավորությունը ներառում է պարունակվող ածանցյալ գործիք, որը էականորեն ձևափոխում է դրամական միջոցների հոսքերը, որոնք այլապես կպահանջվեին պայմանագրի համաձայն:

Չուտ ստացվելիք դիրքում գտնվող (դրական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև ձեռք բերված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես ակտիվ: Չուտ վճարվելիք դիրքում գտնվող (բացասական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև տրամադրված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես պարտավորություն:

Ֆինանսական գործիքների համապատասխան դասակարգումը ղեկավարությունը որոշում է սկզբնական ճանաչման պահին: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները և սկզբնական ճանաչման պահին որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ նախատեսված գործիքները չեն վերդասակարգվում շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից: Ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է վարկերի և դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը, կարող է վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների կամ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքների դասից, եթե Կազմակերպությունը մտադիր է և ի վիճակի է պահել այդ գործիքները մոտ ապագայում կամ մինչև մարման ժամկետը: Այլ ֆինանսական գործիքները կարող են վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից միայն հազվագյուտ հանգամանքներում: Հազվագյուտ հանգամանքներն ի հայտ են գալիս եզակի արտասովոր դեպքի արդյունքում, երբ գրեթե անհավանական է, որ այն կրկին տեղի կունենա մոտ ապագայում:

Տրամադրված վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք գնանշված չեն ակտիվ շուկայում, բացառությամբ այն գործիքների՝

- որոնք Կազմակերպությունը մտադիր է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառել,
- որոնք Կազմակերպությունը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնք Կազմակերպությունը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնց գծով Կազմակերպությունը չի փոխհատուցի իր բոլոր սկզբնական ներդրումները՝ վճարունակության անկարողությունից տարբեր այլ պատճառներով:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք Կազմակերպությունը մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, բացառությամբ այն ներդրումների՝

- որոնց սկզբնական ճանաչման պահին Կազմակերպությունը նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնց Կազմակերպությունը նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնք համապատասխանում են վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներն իրենցից ներկայացնում են այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի կամ դասակարգված չեն որպես վարկեր ու դեբիտորական պարտքեր, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

(ii) Ծանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Կազմակերպությունը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները հաշվառվում են առք ու վաճառքի ամսաթվի դրությամբ:

(iii) Չափում

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ համարվող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրական արժեքով՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք կարող են առաջանալ դրանց վաճառքի կամ այլ օտարման հետ կապված, բացառությամբ՝

- վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- բաժնային գործիքներում ներդրումների, որոնք ակտիվ շուկայում չունեն գնանշվող շուկայական գին, որոնց իրական արժեքները հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել և որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, բացառությամբ այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք նախատեսված են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող և այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի բավարարում ապաճանաչման պահանջները:

(iv) Ամորտիզացված արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքն իրենից ներկայացնում է այն գումարը, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած սկզբնապես ճանաչված գումարի և մարման պահին գումարի տարբերության գծով կուտակված ամորտիզացիան, որը հաշվարկվել է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումից կորուստը: Հավելավճարները և զեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(v) Իրական արժեքի չափման սկզբունքներ

Իրական արժեքն այն գինն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ հիմնական շուկայում կամ, վերջինիսի բացակայության դեպքում, ամենաբարենպաստ շուկայում, որին մուտքի հնարավորություն ունի Կազմակերպությունը նշված ամսաթվի դրությամբ: Պարտավորության իրական արժեքն արտացոլում է վերջինիս չկատարման ռիսկը:

Հնարավորության դեպքում, Կազմակերպությունը չափում է գործիքի իրական արժեքը՝ կիրառելով այդ գործիքի համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները: Շուկան համարվում է ակտիվ, եթե ակտիվի կամ պարտավորության գծով գործարքները տեղի են ունենում բավարար հաճախականությամբ և բավարար ծավալով՝ շարունակական հիմունքով գնային տեղեկատվություն տրամադրելու համար:

Ակտիվ շուկայում գնանշվող գնի բացակայության դեպքում, Կազմակերպությունը կիրառում է գնահատման մեթոդներ՝ դիտարկելի տվյալների օգտագործումն առավելագույնի և ոչ դիտարկելի տվյալների օգտագործումը նվազագույնի հասցնելու նպատակով: Ընտրված գնահատման մեթոդը ներառում է բոլոր այն գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեին նման հանգամանքներում:

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի լավագույն ապացույցը սովորաբար գործարքի գինն է, այսինքն՝ տրված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքը: Եթե Կազմակերպությունը որոշում է, որ սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքը տարբերվում է գործարքի գնից, և իրական արժեքը չի հիմնավորվում ակտիվ շուկայում նմանատիպ ակտիվի կամ պարտավորության համար գնանշվող գնով կամ հիմնված չէ գնահատման այնպիսի մեթոդի վրա, որն օգտագործում է միայն դիտարկելի տվյալները, ապա ֆինանսական գործիքի սկզբնական չափումն իրականացվում է իրական արժեքով՝ ճշգրտված սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերության հետաձգումով: Հետագայում, տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում համապատասխան հիմունքով՝ գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, սակայն ոչ ուշ այն պահից, երբ գնահատումն ամբողջովին հիմնավորվում է շուկայի դիտարկելի տվյալներով կամ գործարքն ավարտվում է:

Եթե իրական արժեքով չափվող ակտիվը կամ պարտավորությունն ունի պահանջարկի և առաջարկի գին, ապա Կազմակերպությունը չափում է ակտիվները և երկար դիրքերը պահանջարկի գնով, իսկ պարտավորությունները և կարճ դիրքերը՝ առաջարկի գնով:

Շուկայական և վարկային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների պորտֆելները, որոնք Կազմակերպությունը կառավարում է շուկայական կամ վարկային ռիսկին իր զուտ ենթարկվածության սկզբունքով, չափվում են հիմք ընդունելով այն գինը, որը կստացվեր համապատասխան ռիսկի գծով զուտ երկար դիրքը վաճառելուց (կամ կվճարվեր համապատասխան ռիսկի գծով զուտ կարճ դիրքը փոխանցելու դիմաց): Պորտֆելի մակարդակով կատարվող այս ճշգրտումները բաշխվում են առանձին ակտիվներին և պարտավորություններին՝ պորտֆելի յուրաքանչյուր առանձին գործիքի գծով համապատասխան ռիսկի ճշգրտման հիմունքով:

Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև տեղի ունեցող փոխանցումները Կազմակերպությունը ճանաչում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ, որի ընթացքում տեղի է ունեցել փոփոխությունը:

(vi) Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

- շահույթում կամ վնասում ճանաչվում է այն ֆինանսական գործիքի գծով շահույթը կամ վնասը, որը դասակարգված է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է սեփական կապիտալում՝ որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք (բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և վաճառքի համար մատչելի պարտքային ֆինանսական գործիքների գծով փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած շահույթի և վնասի), մինչև որ նշված ակտիվն ապաճանաչվում է և այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև՝ ամորտիզացիայի հաշվարկի ընթացքում:

(vii) Ապաճանաչում

Կազմակերպությունն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Կազմակերպությունը ոչ պահպանում, ոչ էլ փոխանցում է սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Ապաճանաչման պայմանները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են Կազմակերպության կողմից, ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Կազմակերպությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

Կազմակերպությունն իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Եթե ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր կամ ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները պահպանվում են, ապա փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

Գործարքներում, որոնցում Կազմակերպությունը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, այն ապաճանաչում է ակտիվը, եթե կորցնում է վերջինիս նկատմամբ վերահսկողությունը:

Փոխանցումների այն գործարքներում, որոնցում Կազմակերպությունը պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, այն շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով նա ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Կազմակերպությունը դուրս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(viii) Հետզմնան և հսկադարձ հետզմնան պայմանագրեր

Վաճառքի և հետզմնան պայմանագրերով («ռեյո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեյո գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում: Վաճառքի և հետզմնան գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեյո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վերավաճառքի նպատակով հսկադարձ հետզմնան պայմանագրերով («հսկադարձ ռեյո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հսկադարձ հետզմնան պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեյո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառք նախատեսող պայմանագրի շրջանակներում գնված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակներով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ix) Արժեթղթավորում

Արժեթղթավորված ֆինանսական ակտիվները Կազմակերպությունը դիտարկում է այլ կազմակերպությանը փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված ռիսկերի և հատույցների փոխանցման աստիճանի և այլ կազմակերպության նկատմամբ Կազմակերպության կողմից իրականացվող վերահսկողության աստիճանի տեսանկյունից:

Երբ Կազմակերպությունն, ըստ էության, վերահսկում է այն կազմակերպությունը, որին փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվները, ապա այդ կազմակերպությունը ներառվում է ֆինանսական հաշվետվություններում և փոխանցված ակտիվները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Եթե Կազմակերպությունը փոխանցում է ֆինանսական ակտիվները մեկ այլ կազմակերպությունը, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, ապա փոխանցված ակտիվները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Եթե Կազմակերպությունը փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները փոխանցում է իր կողմից չվերահսկվող կազմակերպությանը, ակտիվներն ապաճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունից:

Եթե Կազմակերպությունը ոչ փոխանցում և ոչ էլ պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, ակտիվներն ապաճանաչվում են, եթե Կազմակերպությունը չի պահպանում վերահսկողությունն այդ ակտիվների նկատմամբ:

(x) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվելով զուտ գումարով, միայն այն դեպքում, երբ Կազմակերպությունն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու ներկայումս իրագործելի իրավաբանորեն անրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն: Կազմակերպությունն ունի հաշվանցում կատարելու ներկայումս իրագործելի իրավաբանորեն անրագրված իրավունք, եթե այդ իրավունքը կախված չէ ապագա դեպքերից և իրագործելի է թե՛ բնականոն գործունեության և թե՛ կազմակերպության ու բոլոր պայմանագրային կողմերի կողմից պարտականությունների չկատարման, վերջիններիս լուծարման կամ սնանկացման դեպքում:

(ե) Հիմնական միջոցներ

(i) Մեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկն սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- համակարգչային սարքավորումներ 3 տարի
- տնտեսական գույք 5 տարի
- փոխադրամիջոցներ 5 տարի

(զ) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման ծախսերը կապիտալացվում են որպես առանձին ծրագրի ձեռքբերման և ներդրման ծախսեր:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կան վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 13-15 տարի:

(է) Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

Ոչ ընթացիկ ակտիվները կամ ակտիվներից և պարտավորություններից բաղկացած օտարման խմբերը, որոնց վերականգնումն ակնկալվում է հիմնականում վաճառքի, այլ ոչ՝ շարունակական օգտագործման միջոցով, դասակարգվում են որպես վաճառքի համար պահվող ակտիվներ: Անմիջապես նախքան «որպես վաճառքի համար պահվող» դասակարգումը, ակտիվները կամ օտարման խմբի բաղադրիչները վերաչափվում են Կազմակերպության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն: Այնուհետև, որպես կանոն, ակտիվները կամ օտարման խմբի բաղադրիչները չափվում են հետևյալ արժեքներից նվազագույնով՝ հաշվեկշռային արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսումները:

(ը) Արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Կազմակերպությունը գնահատում է, թե արդյոք առկա է անկողմնակալ վկայություն ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի արժեզրկված լինելու մասին: Նման վկայության առկայության դեպքում, Կազմակերպությունը որոշում է արժեզրկումից կորստի գումարը:

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբն արժեզրկվում է, և արժեզրկումից կորուստներ ճանաչվում են այն և միայն այն դեպքում, երբ առկա է անկողմնակալ վկայություն ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ ավելի դեպքերի արդյունք հանդիսացող արժեզրկման մասին (կորստի դեպք), և այդ դեպքը (կամ դեպքերը) ազդեցություն է ունեցել ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի գծով դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման անկողմնակալ վկայությունը կարող է ներառել պարտավորությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը վարկառուի կողմից, վարկային պայմանագրի սահմանափակումների կամ պայմանների խախտումը վարկառուի կողմից, ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Կազմակերպությունն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, վարկառուի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները, արժեթղթի համար ակտիվ շուկայի վերացումը, գրավի արժեքի նվազումը կամ ակտիվների խմբին վերաբերող այլ դիտարկելի տվյալները, ինչպիսիք են խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների վճարունակության վատթարացումը, կամ տվյալ խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների կողմից պարտականությունների չկատարման հետ փոխկապակցված տնտեսական պայմանների փոփոխությունը:

Բացի այդ, վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթում ներդրման իրական արժեքի՝ իր սկզբնական արժեքից նշանակալի կամ տևողական նվազումը նույնպես հանդիսանում է արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն:

(i) Անորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Անորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը («վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»): Կազմակերպությունը վերանայում է իր վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ արժեզրկումը կանոնավոր հիմունքով գնահատելու նպատակով:

Կազմակերպությունը նախ գնահատում է, թե արդյոք գոյություն ունի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն այն առանձին վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են, և ապա առանձին կամ հավաքական հիմունքով՝ այն վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն: Եթե Կազմակերպությունը որոշում է, որ առանձին գնահատված վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով՝ լինի այն նշանակալի կամ ոչ նշանակալի, արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն չկա, ապա այն ներառում է այդ վարկը կամ դեբիտորական պարտքը վարկային ռիսկի համանման բնութագրերով վարկերի և դեբիտորական պարտքերի խմբում և դրանք հավաքական հիմունքով գնահատում արժեզրկման տեսանկյունից: Այն վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնք առանձին են գնահատվում արժեզրկման տեսանկյունից, և որոնց գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում կամ շարունակվում է ճանաչվել, չեն ներառվում արժեզրկման հավաքական հիմունքով գնահատման մեջ:

Եթե առկա է վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես վարկի կամ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և այդ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի, ներառյալ երաշխիքների գծով ստացվելիք գումարների և գրավի ներկա արժեքի միջև տարբերությունը: Պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը և նախկին փորձի վրա հիմնված վնասները, որոնց գծով ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող դիտարկելի տվյալների հիման վրա կատարվել են ճշգրտումներ, հանդիսանում են դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի գնահատման հիմք:

Որոշ դեպքերում դիտարկելի տվյալները, որոնք պահանջվում են վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, կարող են լինել սահմանափակ կամ այլևս ոչ ամբողջությամբ առնչվող տվյալ հանգամանքներին: Դա կարող է տեղի ունենալ, երբ վարկառուն ֆինանսական դժվարությունների մեջ է, և համանման վարկառուների վերաբերյալ քիչ պատմական տվյալներ կան: Այդպիսի դեպքերում, ցանկացած արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար Կազմակերպությունն օգտագործում է իր փորձը և դատողությունները:

Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում են այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը կարելի է անկողմնակալորեն կապել արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությամբ:

Այն դեպքերում, երբ վարկի հավաքագրումը հնարավոր չէ, վարկը դուրս է գրվում ի հաշիվ արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստի: Կազմակերպությունը վարկի մնացորդը (և արժեզրկման գծով ձևավորված ցանկացած պահուստը) դուրս է գրում, երբ դեկավարությունը որոշում է, որ վարկը ենթակա չէ հավաքագրման և ձեռնարկվել են վարկի վերադարձի հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ քայլերը:

(ii) Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները ներառում են վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներում ընդգրկված չգնանշվող բաժնային գործիքները, որոնք չեն հաշվառվում իրական արժեքով, քանի որ այն հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել: Եթե առկա է այդ ներդրումների գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես ներդրման հաշվեկշռային արժեքի և նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների ներկա շուկայական հատույցադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերությունը:

Այս ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և ենթակա չեն հակադարձման:

(iii) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակված վնասը փոխանցելով շահույթի կամ վնասի կազմ` որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Կուտակված վնասը, որը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքից վերադասակարգվում է շահույթի կամ վնասի կազմ, հանդիսանում է ձեռքբերման արժեքի` հանած մայր գումարի մարումները ու մաշվածությունը, և ընթացիկ իրական արժեքի` հանած նախկինում շահույթում կամ վնասում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները, միջև տարբերությունը: Ժամանակի արժեքին վերագրելի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխություններն արտացոլվում են որպես տոկոսային եկամտի բաղադրիչ:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքն աճում է, և այդ աճը հնարավոր է անկողմնակալորեն կապել շահույթում կամ վնասում արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը, ապա արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, իսկ հակադարձված գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուամենայնիվ, արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթի իրական արժեքի ցանկացած հետագա վերականգնումը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(iv) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Գուդվիլի փոխհատուցվող գումարը գնահատվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից (հանած վաճառքի ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը զեղչվում են իրենց ներկա արժեքով` օգտագործելով մինչև հարկումը զեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլինի՝ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ: Գուղվիլի գծով արժեզրկումից կորուստը չի հակադարձվում:

(թ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Կազմակերպությունը որպես անցյալ դեպքերի արդյունք ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են գեղջելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով գեղջման մինչև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, անհրաժեշտության դեպքում, պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

(ժ) Վարկային պարտավորվածություններ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Կազմակերպությունը հանձն է առնում վարկային պարտավորվածություններ, որոնք ներառում են չօգտագործված վարկային պարտավորվածություններ և երաշխիքներ:

Ֆինանսական երաշխիքներն իրենցից ներկայացնում են պայմանագրեր, որոնք պարտավորեցնում են Կազմակերպությանը կատարել որոշակի վճարումներ, որոնք կփոխհատուցեն երաշխիքի սեփականատիրոջ այն վնասները, որոնք նա կկրեր, եթե առանձին պարտապանն ի վիճակի չլիներ կատարել վճարումները պարտքային գործիքի պայմաններով նախատեսված ժամկետներում:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունը սկզբնապես ճանաչվում է իրական արժեքով՝ հաշվի չառնելով գործարքի հետ կապված ծախսումները, և հետագայում չափվում է երկու մեծություններից առավելագույնով՝ սկզբնապես ճանաչված գումարը՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան կամ երաշխիքի գծով կորուստների պահուստը: Ֆինանսական երաշխիքների գծով կորուստների պահուստը և վարկավորման այլ պարտավորվածությունները ճանաչվում են, երբ գոյություն ունի վնաս կրելու հավանականություն և այդ վնասը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունները և վարկային այլ պարտավորվածությունների գծով պահուստները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

Վարկային պարտավորվածությունները չեն ճանաչվում, բացառությամբ հետևյալ պարտավորվածությունների.

- վարկային պարտավորվածություններ, որոնք Կազմակերպությունը նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ,
- եթե Կազմակերպությունն ունի իր վարկային պարտավորվածություններից առաջացող ակտիվների՝ դրանց առաջացումից կարճ ժամանակ անց վաճառելու նախկին պրակտիկա, սպա նույն դասում գտնվող բոլոր վարկային պարտավորվածությունները դիտվում են որպես ածանցյալ գործիքներ,

- վարկային պարտավորվածություններ, որոնք կարող են մարվել գուտ հիմունքով՝ դրամական միջոցներով կամ մեկ այլ ֆինանսական գործիք մատակարարելով կամ թողարկելով,
- շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկ տրամադրելու պարտավորվածություններ:

(բ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկային հետևանքների:

(ii) Ծահարաժիններ

Ծահարաժիններ հայտարարելու և վճարելու Կազմակերպության կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի շահարաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, որի ընթացքում հայտարարվում են:

(լ) Հարկում

(i) Ընթացիկ հարկ

Ծահուքահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ծահուքահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հողվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահուքահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա հարկվող շահույթ գծով վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ չեն ճանաչվում հարկային նպատակներով չնվազեցվող գուղվիլի և ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման համար ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում չհանդիսացող գործարքում, որն ազդեցություն չունի հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ, եթե Կազմակերպությունը կիրառի այն մոտեցումը, որով ակնկալում է վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են՝ կիրառելով հարկերի այն դրույթները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ հարկի գծով համապատասխան օգուտը կարող է իրացվել:

(խ) Եկամտի և ծախսի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վարկերի տրամադրման, սպասարկման և այլ վճարները, որոնք գործարքի հետ կապված ծախսերի հետ միասին դիտարկվում են որպես վարկի ընդհանուր շահութաբերության անբաժան մաս, հետաձգվում են և ամորտիզացվում են տոկոսային եկամտի կազմում ֆինանսական գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Այլ վճարները, կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

Գործառնական վարձակալության գծով վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով՝ վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում:

(ծ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Կազմակերպության բաղադրիչն է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից այն կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Կազմակերպության այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններին վերաբերող հասույթները և ծախսերը): Գործառնական սեզմենտների գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են Կազմակերպության գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով: Գործառնական սեզմենտի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Ղեկավարությունը գտնում է, որ Կազմակերպությունը բաղկացած է մեկ գործառնական սեզմենտից:

(կ) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ, ստանդարտների փոփոխություններ և մեկնաբանություններ չէին գործում 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և չեն կիրառվել այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս: Այդ ստանդարտներից և փոփոխություններից ստորև ներկայացվածները հնարավոր է, որ ազդեցություն կունենան ֆինանսական վիճակի և գործունեության վրա: Կազմակերպությունը մտադիր է կիրառել այդ ստանդարտները և դրանց փոփոխությունները, երբ վերջիններս մտնեն ուժի մեջ:

- 2014թ. հուլիսին հրապարակված ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչում և չափում» ստանդարտի գործող ուղեցույցները և ներառում է պահանջներ ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման, ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման և հեջի հաշվառման հետ կապված:

Դասակարգում և չափում

ՖՀՄՍ 9-ը ներառում է ֆինանսական ակտիվների երեք հիմնական դասեր. ամորտիզացված արժեքով չափվող ակտիվներ, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ակտիվներ: ՖՀՄՍ 9-ով առաջադրվող ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը հիմնված է այն բիզնես մոդելի, որի շրջանակներում կառավարվում է ֆինանսական ակտիվը, և այդ ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի բնութագրի վրա: Ստանդարտի համաձայն` ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված մինչև մարման ժամկետը պահվող, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր և վաճառքի համար մատչելի ակտիվների դասերն այլևս չեն գործում: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն` այն պայմանագրերում, որոնց հիմնական պայմանագրերը հանդիսանում են ակտիվ այս ստանդարտի շրջանակներում, պարունակվող ածանցյալ գործիքները չեն առանձնացվում: Փոխարենը, ստանդարտի դասակարգման պահանջները կիրառվում են ամբողջությամբ վերցված հիբրիդային գործիքի նկատմամբ: Բաժնային ներդրումները չափվում են իրական արժեքով:

Արժեզրկում

ՖՀՄՍ 9-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված «կրած վնասի» մոդելը «սպասվող վնասի» մոդելով: Արժեզրկման նոր մոդելը կիրառելի է ամորտիզացված արժեքով չափվող և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների, վարաձակալության գծով ստացվելիք գումարների, որոշ վարկերի գծով պարտավորվածությունների և ֆինանսական երշախիքի պայմանագրերի նկատմամբ: Որպես կանոն նոր արժեզրկման մոդելով պահանջվում է ճանաչել սպասվող պարտքային վնասը շահույթում կամ վնասում բոլոր ֆինանսական ակտիվների, նույնիսկ նոր ստեղծված կամ ձեռքբերված ակտիվների համար: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն` արժեզրկումը չափվում է կամ որպես սպասվող պարտքային վնաս, որն առաջանում է ֆինանսական գործիքների գծով պարտավորությունների չկատարման դեպքերի արդյունքում, որոնք հնարավոր են հաջորդ 12 ամիսների ընթացքում (12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնաս), կամ որպես սպասվող պարտքային վնաս, որն առաջանում է պարտավորությունների չկատարման բոլոր հնարավոր դեպքերի արդյունքում, որոնք կարող են տեղի ունենալ ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ողջ ժամկետի ընթացքում (ողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնաս): Ֆինանսական ակտիվի գծով ճանաչվող սպասվող պարտքային վնասի սկզբնական գումարը հավասար է 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին (բացառությամբ որոշ առևտրական դեբիտորական պարտքերի և վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների, պայմանագրային ակտիվների, կամ

ձեռքբերված կամ ստեղծած արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների): Եթե ֆինանսական գործիքի գծով վարկային ռիսկն էականորեն աճել է սկզբնական ճանաչման պահից, վնասի գծով պահուստը չափվում է գործիքի ողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար չափով:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնց գծով ճանաչվում է 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնաս, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ակտիվներ, ֆինանսական ակտիվները, որոնց գծով վարկային ռիսկն էականորեն աճել է սկզբնական ճանաչման պահից, սակայն չի գրանցվել պարտավորությունների չկատարման դեպք, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ակտիվներ և ֆինանսական ակտիվները, որոնց գծով պարտավորությունները չեն կատարվել կամ գրանցվել է այլ հանգամանքներով պայմանավորված արժեզրկում, դիտարկվում են որպես 3-րդ փուլի ակտիվներ:

Սպասվող պարտքային վնասի չափումը պետք է լինի ակնողմնակալ և հիմնված լինի հավանականության գործոնի վրա, պետք է արտացոլի փողի ժամանակային արժեքը և ներառի ողջամիտ ու հիմնավորված տեղեկատվություն նախկինում տեղի ունեցած դեպքերի, ընթացիկ պայմանների և ապագա տնտեսական պայմանների կանխատեսումների վերաբերյալ, որը հասանելի է առանց անհարկի ծախսերի կամ ջանքերի: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ պարտքային վնասը ճանաչվում է ավելի վաղ, քան դա պահանջվում է ՀՀՄՍ 39-ով, որի արդյունքում մեծանում է շահույթի կամ վնասի փոփոխականությունը: Դա կարող է հանգեցնել նաև արժեզրկման գծով պահուստի աճին, քանի որ բոլոր ֆինանսական ակտիվները կգնահատվեն առնվազն 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասի տեսանկյունից, և ֆինանսական ակտիվների խումբը, որի համար կիրառելի կլինի գործիքի ողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասը, հավանաբար ավելի մեծ կլինի այն խմբից, որի համար առկա կլինի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն՝ համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի:

Սպասվող պարտքային վնասի հաշվարկի համար հավանաբար կկիրառվի պարտավորությունների չկատարման հավանականություն x պարտավորությունների չկատարման արդյունքում առաջացող վնաս x պարտքի գումարը պարտավորությունների չկատարման պահին ($PD \times LGD \times EAD$) մոտեցումը (առնվազն որոշ պորտֆելների համար)՝ կախված ֆինանսական ակտիվի տեսակից, ֆինանսական ակտիվի դասակարգման փուլից՝ ըստ ՖՀՄՍ 9-ի դասակարգման, առանձին կամ հավաքական հիմունքով գնահատումից և այլ գործոններից:

Նոր ստանդարտի կիրառումը

Դասակարգման, չափման և արժեզրկման գնահատման պահանջները որպես կանոն կիրառվում են հետընթաց (որոշակի բացառություններով)՝ ճշգրտելով չբաշխված շահույթի մնացորդը տարեսկզբի դրությամբ և պահուստները ստանդարտի կիրառման ամսաթվի դրությամբ՝ առանց համադրելի տվյալները վերահաշվարկելու պահանջի:

ՖՀՄՍ 9-ը կգործի 2018թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող է կիրառվել ժամանակից շուտ: Կազմակերպությունը մտադիր չէ կիրառել ստանդարտը ժամանակից շուտ:

Կազմակերպությունը դեռ չի սկսել գնահատել ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման հնարավոր ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և չի ձեռնարկել որևէ քայլ ՖՀՄՍ 9-ի կիրառմանը նախապատրաստվելու ուղղությամբ: Համապատասխանաբար, հնարավոր չէ գնահատել ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման ազդեցությունը Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Ներկայումս Կազմակերպությունը մշակում է ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման ծրագիրը:

- ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն» ստանդարտը փոխարինում է ՀՀՄՍ 17 «Վարձակալություն», ՖՀՄՄԿ մեկնաբանություն 4 «Համաձայնություններում վարձակալության առկայության որոշում», ՄՄԿ մեկնաբանություն 15 «Գործառնական վարձակալություն. խրախուսող պայմաններ», ՄՄԿ մեկնաբանություն 27 «Վարձակալության իրավական ձև ներառող գործարքների բովանդակության գնահատումը» սահմանված վարձակալության հաշվառման ուղեցույցները: Այս ստանդարտով այլևս չի կիրառվում կրկնակի հաշվառման մոդելը վարձակալների համար, որով տարանջատվում է հաշվեկշռային ֆինանսական վարձակալությունը և արտահաշվեկշռային գործառնական վարձակալությունը: Փոխարենը կիրառվում է մեկ հաշվեկշռային հաշվառման մոդել, որը նման է ֆինանսական վարձակալության ներկայիս հաշվառման մոդելին: Վարձատուների համար հաշվառման ներկայիս մոտեցումը չի փոփոխվում, վարձատուները շարունակում են դասակարգել վարձակալությունը ֆինանսական և գործառնական դասերի: ՖՀՄՍ 16-ը կգործի 2019թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող է կիրառվել ժամանակից շուտ՝ միաժամանակ ՖՀՄՍ 15 «Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ» ստանդարտը կիրառելու պայմանով: Կազմակերպությունը մտադիր չէ կիրառել ստանդարտը ժամանակից շուտ: Կազմակերպությունը գնահատում ՖՀՄՍ 16-ի կիրառման հնարավոր ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

4 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2016թ. հազ. դրամ	2015թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,754,403	1,327,511
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	22,178	15,934
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	9,676	9,020
Այլ	8,898	6,530
	1,795,155	1,358,995
Տոկոսային ծախս		
Վարկեր և փոխառություններ	729,653	679,058
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	59,060	7,385
	788,713	686,443
Չուտ տոկոսային եկամուտ	1,006,442	672,552

5 Այլ գործառնական եկամուտ

	2016թ. հազ. դրամ	2015թ. հազ. դրամ
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	136,157	107,274
Այլ եկամուտ/(ծախսեր)	2,748	(3,994)
	138,905	103,280

6 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2016թ. հազ. դրամ	2015թ. հազ. դրամ
Գովազդի և շուկայավարման ծախսեր	40,792	37,436
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	31,180	33,146
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	21,193	19,298
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	20,121	21,493
Գրասենյակային ծախսեր	17,177	11,231
Վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	17,124	15,262
Վարկերի տրամադրման գծով ծախսեր	15,441	12,933
Մասնագիտական ծառայություններ	12,313	10,739
Ներկայացուցչական ծախսեր	2,594	3,005
Այլ	22,413	16,905
	200,348	181,448

7 Շահութահարկի գծով ծախս

	2016թ. հազ. դրամ	2015թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ տարվա հարկի գծով ծախս	89,129	70,304
Հետաձգված ակտիվների և պարտավորությունների շարժ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման արդյունքում	(6,948)	(3,170)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	82,181	67,134

2016թ-ին ընթացիկ և հետաձգված հարկերի գծով կիրառելի հարկային դրույքը կազմում է 20% (2015թ-ին՝ 20%):

Գործող հարկային դրույքի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2016թ. հազ. դրամ	%	2015թ. հազ. դրամ	%
Շահույթ նախքան հարկումը	358,683		408,965	
Շահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	71,737	20.0	81,793	20.0
Չնվազեցվող ծախսեր/(եկամուտ)	10,444	2.9	(14,659)	(3.6)
	82,181	22.9	67,134	16.4

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են գուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

«Գլոբալ Կրեդիտ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն ՓԲԸ
 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն:

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

2016թ.	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2016թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.
հազ. դրամ				
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(1,230)	-	(4,457)	(5,687)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	11,651	-	11,651
Այլ ակտիվներ	(358)	(1,064)	-	(1,422)
Այլ պարտավորություններ	3,217	(3,639)	-	(422)
	1,629	6,948	(4,457)	4,120
2015թ.	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2015թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.
հազ. դրամ				
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(632)	-	(598)	(1,230)
Այլ ակտիվներ	(1,037)	679	-	(358)
Այլ պարտավորություններ	726	2,491	-	3,217
	(943)	3,170	(598)	1,629

(բ) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված շահութահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի բաղադրիչներին վերաբերող հարկային հետևանքները 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2016թ.			2015թ.		
	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի զծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի զծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	22,286	(4,457)	17,829	2,989	(598)	2,391
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	22,286	(4,457)	17,829	2,989	(598)	2,391

8 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2016թ. հազ. դրամ	2015թ. հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկրում	80,936	13,128
Ընթացիկ հաշիվներ		
- հինգ խոշոր հայկական բանկեր	103,158	35,240
- միջին չափի հայկական բանկեր	306,264	33,806
Ընդամենը ընթացիկ հաշիվներ	409,422	69,046
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	490,358	82,174

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունն ունի մեկ բանկում տեղաբաշխված միջոցներ (2015թ-ին նման բանկեր չկային), որոնց մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 181,744 հազար դրամ (2015թ-ին՝ զրո):

9 Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

	2016թ. հազ. դրամ	2015թ. հազ. դրամ
Կազմակերպության կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- Կառավարության պարտատոմսեր		
Հայաստանի Հանրապետության կառավարության արժեթղթեր	269,509	247,896
- Այլ	22,245	22,239
	291,754	270,135

10 Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	2016թ. հազ. դրամ	2015թ. հազ. դրամ
Միջին չափի հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ	101,136	-

Գրավ

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրությամբ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների դիմաց գրավադրված էին 101,796 հազար դրամ իրական արժեքով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության արժեթղթերը (2015թ-ին՝ զրո):

11 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2016թ. հազ. դրամ	2015թ. հազ. դրամ
Բիզնես վարկեր		
Իրավաբանական անձիք	2,315,485	2,434,647
Անհատ ձեռնարկատերեր	1,025,605	799,587
Ընդամենը բիզնես վարկեր	3,341,090	3,234,234
Անհատներին տրված վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	5,340,328	4,916,463
Գյուղատնտեսական վարկեր	983,398	912,629
Ավտովարկեր	229,085	8,268
Ոսկու գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	148,079	192,291
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	35,265	89,945
Այլ սպառողական վարկեր	1,153,822	369,112
Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր	7,889,977	6,488,708
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	11,231,067	9,722,942
Արժեզրկման գծով պահուստ	(279,889)	(144,891)
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	10,951,178	9,578,051

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժը ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	Բիզնես վարկեր հազ. դրամ	Անհատներին տրված վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Մնացորդը տարեսկզբի դրությամբ	42,457	102,434	144,891
Զուտ ծախս	90,256	307,274	397,530
Զուտ դուրսգրումներ	(48,968)	(213,564)	(262,532)
Մնացորդը տարեվերջի դրությամբ	83,745	196,144	279,889

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժը ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	Բիզնես վարկեր հազ. դրամ	Անհատներին տրված վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Մնացորդը տարեսկզբի դրությամբ	44,070	84,519	128,589
Զուտ ծախս (վերականգնում)	(78,107)	154,065	75,958
Զուտ (դուրսգրումներ)/վերականգնումներ	76,494	(136,150)	(59,656)
Մնացորդը տարեվերջի դրությամբ	42,457	102,434	144,891

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ %
Քիզմես վարկեր				
Իրավաբանական անձիք				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	2,107,350	21,074	2,086,276	1.0%
Ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	128,370	15,351	113,019	12.0%
- 91-270 օր ժամկետանց	79,765	21,568	58,197	27.0%
Ընդամենը ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկեր	208,135	36,919	171,216	17.7%
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	2,315,485	57,993	2,257,492	2.5%
Անհատ ձեռնարկատերեր				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	978,675	10,425	968,250	1.1%
Ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկեր				
- մինչև 90 օր ժամկետանց	22,770	4,416	18,354	19.4%
- 91-270 օր ժամկետանց	24,160	10,911	13,249	45.2%
Ընդամենը ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկեր	46,930	15,327	31,603	32.7%
Ընդամենը անհատ ձեռնարկատերեր տրված վարկեր	1,025,605	25,752	999,853	2.5%
Ընդամենը քիզմես վարկեր	3,341,090	83,745	3,257,345	2.5%
Անհատներին տրված վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	5,258,907	58,659	5,200,248	1.1%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	37,895	5,295	32,600	14.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	17,182	2,782	14,400	16.2%
- 90-179 օր ժամկետանց	16,322	4,244	12,078	26.0%
- 180-270 օր ժամկետանց	10,022	3,007	7,015	30.0%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	5,340,328	73,987	5,266,341	1.4%

«Գլոբալ Կրեդիտ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն ՓԲԸ
 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Զուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ %
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	%
Գյուղատնտեսական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	951,803	16,878	934,925	1.8%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,185	119	1,066	10.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	9,694	1,298	8,396	13.4%
- 90-179 օր ժամկետանց	12,773	4,480	8,293	35.1%
- 180-270 օր ժամկետանց	7,943	3,970	3,973	50.0%
Ընդամենը գյուղատնտեսական վարկեր	983,398	26,745	956,653	2.7%
Ոսկու գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	148,079	2,108	145,971	1.4%
Ընդամենը ոսկու գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	148,079	2,108	145,971	1.4%
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	33,325	401	32,924	1.2%
- 90-179 օր ժամկետանց	1,127	225	902	20.0%
- 180-270 օր ժամկետանց	813	407	406	50.0%
Ընդամենը անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	35,265	1,033	34,232	2.9%
Ավտովարկեր				
- ոչ ժամկետանց	217,288	2,665	214,623	1.2%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	11,797	1,180	10,617	10.0%
Ընդամենը ավտովարկեր	229,085	3,845	225,240	1.7%
Այլ սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,022,304	14,205	1,008,099	1.4%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	18,521	6,680	11,841	36.1%
- 30-89 օր ժամկետանց	27,943	16,975	10,968	60.7%
- 90-179 օր ժամկետանց	49,387	29,854	19,533	60.4%
- 180-270 օր ժամկետանց	35,667	20,712	14,955	58.1%
Ընդամենը այլ սպառողական վարկեր	1,153,822	88,426	1,065,396	7.7%
Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր	7,889,977	196,144	7,693,833	2.5%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	11,231,067	279,889	10,951,178	2.5%

«Գլոբալ Կրեդիտ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն ՓԲԸ
 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ %
Բիզնես վարկեր				
Իրավաբանական անձիք				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	2,407,418	24,193	2,383,225	1.0%
Ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկեր				
- մինչև 90 օր ժամկետանց	20,837	2,569	18,268	12.3%
- 91-270 օր ժամկետանց	6,392	1,546	4,846	24.2%
Ընդամենը ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկեր	27,229	4,115	23,114	15.1%
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	2,434,647	28,308	2,406,339	1.2%
Անհատ ձեռնարկատերեր				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	789,138	9,393	779,745	1.2%
Ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկեր				
- մինչև 90 օր ժամկետանց	3,363	404	2,959	12.0%
- 91-270 օր ժամկետանց	7,086	4,352	2,734	61.4%
Ընդամենը ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկեր	10,449	4,756	5,693	45.5%
Ընդամենը անհատ ձեռնարկատերեր տրված վարկեր	799,587	14,149	785,438	1.8%
Ընդամենը բիզնես վարկեր	3,234,234	42,457	3,191,777	1.3%
Անհատներին տրված վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	4,824,093	48,739	4,775,354	1.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	12,150	1,215	10,935	10.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	80,220	13,232	66,988	16.5%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	4,916,463	63,186	4,853,277	1.3%
Գյուղատնտեսական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	862,244	13,936	848,308	1.6%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	19,618	2,639	16,979	13.5%
- 30-89 օր ժամկետանց	10,438	1,602	8,836	15.3%
- 90-179 օր ժամկետանց	14,029	3,192	10,837	22.8%
- 180-270 օր ժամկետանց	6,300	3,150	3,150	50.0%
Ընդամենը գյուղատնտեսական վարկեր	912,629	24,519	888,110	2.7%

«Գլոբալ Կրեդիտ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն ՓԲԸ
 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Չուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ %
Ոսկու գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	191,041	1,954	189,087	1.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	257	26	231	10.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	993	201	792	20.2%
Ընդամենը ոսկու գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	192,291	2,181	190,110	1.1%
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	87,593	875	86,718	1.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	2,352	472	1,880	20.1%
Ընդամենը անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	89,945	1,347	88,598	1.5%
Ավտովարկեր				
- ոչ ժամկետանց	8,268	83	8,185	1.0%
Ընդամենը ավտովարկեր	8,268	83	8,185	1.0%
Այլ սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	338,263	3,638	334,625	1.1%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	6,962	675	6,287	9.7%
- 30-89 օր ժամկետանց	8,749	939	7,810	10.7%
- 90-179 օր ժամկետանց	6,718	1,491	5,227	22.2%
- 180-270 օր ժամկետանց	8,420	4,375	4,045	52.0%
Ընդամենը այլ սպառողական վարկեր	369,112	11,118	357,994	3.0%
Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր	6,488,708	102,434	6,386,274	1.6%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	9,722,942	144,891	9,578,051	1.5%

(բ) Վարկերի արժեզրկման գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

(i) Բիզնես վարկեր

Բիզնես վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը գնահատելիս՝ Կազմակերպությունը հիմնվում է արժեզրկման առանձին հայտանիշ ունեցող վարկերի գծով դրամական միջոցների սպազա հոսքերի վերլուծության և արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկերի գծով նաս կրելու իր նախկին փորձի վրա:

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը որոշելիս՝ ղեկավարությունն առաջնորդվում հետևյալ հիմնական ենթադրություններով.

- չարժեզրկված վարկերի համար շուկայի տարեկան վնասի գործակիցը կազմում է 1.0%-1.1%,
- գրավադրված գույքի վաճառքի դեպքում կիրառվում է 30% և 60% գեղչ գրավի սկզբնապես գնահատված արժեքի գծով,
- գրավի իրացումից մուտքերի ստացումը հետաձգվում է 12 - 36 ամսով:

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի վրա: Եթե, օրինակ, դրամական միջոցների գնահատված հոսքերի գուտ ներկա արժեքը փոփոխվի մեկ տոկոսով, ապա բիզնես վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի գումարը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կնվազի/կաճի 32,573 հազար դրամով (2015թ-ին՝ 31,918 հազար դրամով):

(ii) Անհատներին տրված վարկեր

Անհատներին տրված վարկերի գծով արժեզրկումը գնահատելիս՝ Կազմակերպությունը հիմնվում է վարկերի յուրաքանչյուր տեսակի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա: Անհատներին տրված վարկերի գծով արժեզրկումից կորուստները որոշելիս՝ ղեկավարությունն առաջնորդվում է հետևյալ հիմնական ենթադրություններով.

- բացառությամբ ոսկու ու անշարժ գույքի գրավով ապահովված վարկերի, ավտովարկերի և հիփոթեքային վարկերի, անհատներին տրված վարկերի գծով վնասի շարժի դրույքները կայուն են և կարող են գնահատվել վերջին 36 ամիսների ընթացքում կրած վնասի շարժի մոդելի հիման վրա,
- ոչ ժամկետանց ոսկու գրավով ապահովված վարկերի գծով վնաս չի ակնկալվում՝ հաշվի առնելով վարկի գումարի և գրավի արժեքի հարաբերակցությունը և գրավի իրացվելիություն,
- չարժեզրկված հիփոթեքային վարկերի համար շուկայի տարեկան վնասի գործակիցը կազմում է 1.1%: Ժամկետանց հիփոթեքային վարկերի գծով ղեկավարությունը նախատեսում է առավելագույնը 20% - 30% ծախսեր, որոնք վերաբերում են դատական կարգով գրավադրված գույքի վաճառքին՝ գրավի իրացումից հետո 36 ամսվա ընթացքում:

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի վրա: Եթե, օրինակ, դրամական միջոցների գնահատված հոսքերի գուտ ներկա արժեքը փոփոխվի երեք տոկոսով, ապա անհատներին տրված վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի գումարը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կնվազի/կաճի 230,815 հազար դրամով (2015թ-ին՝ 191,588 հազար դրամով):

(գ) Գրավի վերլուծություն

(i) Բիզնես վարկեր

Բիզնես վարկերը ենթակա են վարկային գնահատման և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքայի որակի կարևոր ցուցանիշ է: Այնուամենայնիվ, գրավն ապահովում է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Կազմակերպությունը, որպես կանոն, գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

«Գլոբալ Կրեդիտ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն ՓԲԸ
 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն բիզնես վարկերի համար ապահովություն ծառայող գրավի և ապահովության այլ միջոցների վերաբերյալ (առանց արժեզրկման)՝ ըստ գրավի տեսակների:

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2016թ.	31 դեկտեմբերի 2015թ.
	Հաճախորդներին տրված վարկեր, հաշվեկշռային արժեք	Հաճախորդներին տրված վարկեր, հաշվեկշռային արժեք
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր		
Անշարժ գույք	1,168,046	1,141,640
Պաշարներ	637,821	462,710
Փոխադրամիջոցներ	223,905	125,861
Սարքավորումներ	64,242	238,906
Այլ գրավ	1,347	9,144
Երաշխիքներ	268,065	281,234
Գրավով չապահովված վարկեր	691,100	903,475
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	3,054,526	3,162,970
Ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկեր		
Անշարժ գույք	68,250	10,538
Փոխադրամիջոցներ	41,252	5,409
Սարքավորումներ	1,831	3,231
Այլ գրավ	87,863	40
Գրավով չապահովված վարկեր	3,623	9,589
Ընդամենը ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկեր	202,819	28,807
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	3,257,345	3,191,777

Վերը ներկայացված աղյուսակը բացառում է լրացուցիչ գրավի անհրաժեշտությունը:

Մի քանի տեսակի գրավներով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել նպատակահարմար է արժեզրկման գնահատման համար:

Ոչ ժամկետանց կամ ոչ արժեզրկված վարկերի փոխհատուցելիությունը հիմնականում կախված է վարկառուների վճարունակությունից, այլ ոչ՝ գրավի արժեքից, և Կազմակերպության համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

(ii) Անհատներին տրված վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Կազմակերպության քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 80% վարկի գումար և գրավի արժեք հարաբերակցությամբ: Հիփոթեքային վարկերի համար ապահովություն հանդիսացող անշարժ գույքի իրական արժեքն առնվազն հավասար է վարկերի հաշվեկշռային արժեքին՝ հիմք ընդունելով վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ որոշված արժեքը:

Գյուղատնտեսական վարկերի համար ապահովություն են ծառայում անշարժ գույքը կամ վարկառուների խմբի անդամների կողմից տրված անհատական երաշխիքները, որոնք ձևավորվում են Կազմակերպությունից վարկեր ստանալու նպատակով:

Ավտովարկերի դիմաց գրավադրվում են գնված ավտոմեքենաները:

Կազմակերպության քաղաքականության համաձայն՝ ոսկու գրավով ապահովված վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 120% վարկի գումար և գրավի արժեք հարաբերակցությամբ:

Գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման պահին և չի վերանայվել մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ հետագա փոփոխություններն արտացոլելու համար:

(iii) Ակտիվների արժեքթափորում

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «Վարկային պորտֆելի արժեքթափորման հիմնադրամ I»-ին փոխանցված բիզնես և սպառողական վարկերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է համապատասխանաբար 50,410 հազար դրամ և 19,448 հազար դրամ (2015թ-ին՝ համապատասխանաբար 57,592 հազար դրամ և 132,238 հազար դրամ): «Վարկային պորտֆելի արժեքթափորման հիմնադրամ I»-ը հաստատություն է, որն ըստ էության չի վերահսկվում Կազմակերպության կողմից: Քանի որ Կազմակերպությունը չի փոխանցել ակտիվների սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, այս վարկերը ներառվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(դ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունն իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում.

	2016թ. հազ. դրամ	2015թ. հազ. դրամ
Առևտուր	1,091,995	1,192,921
Արդյունաբերություն	615,764	684,757
Գյուղատնտեսություն	481,945	484,368
Շինարարություն	190,387	144,070
Հեռահաղորդակցություն	155,445	80,064
Ֆինանսական ծառայություններ	-	210,579
Այլ	805,554	437,475
Անհատներին տրված վարկեր	7,889,977	6,488,708
	11,231,067	9,722,942
Արժեզրկման գծով պահուստ	(279,889)	(144,891)
	10,951,178	9,578,051

(ե) Վարկային ռիսկին ենթարկվածություն

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունն ունի երկու վարկառու (2015թ-ին՝ չորս), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 450,637 հազար դրամ (2015թ-ին՝ 702,720 հազար դրամ):

(զ) Վարկերի ժամկետայնություն

Վարկային պորտֆելի ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 17-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածը: Քանի որ Կազմակերպությունը տրամադրում է կարճաժամկետ վարկեր, հավանական է, որ դրանցից շատերը կվերանայվեն ժամկետի ավարտից հետո: Այդ իսկ պատճառով, վարկային պորտֆելի իրական ժամկետայնությունը կարող է զգալիորեն ավելի երկար լինել պայմանագրային պայմաններով համաձայնեցված ժամկետայնությունից:

12 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Շենքեր	Համակարգչային սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրամիջոցներ	Վարձակալված գույքի բարելավումներ	Գուրվիլ	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք								
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2016թ.	-	27,873	62,732	14,780	-	77,336	17,931	200,652
Ավելացումներ	-	4,742	4,795	-	-	-	1,405	10,942
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	-	32,615	67,527	14,780	-	77,336	19,336	211,594
Մաշվածություն և ամորտիզացիա								
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2016թ.	-	17,040	13,548	9,512	-	-	5,310	45,410
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	-	4,935	12,100	1,752	-	-	1,334	20,121
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	-	21,975	25,648	11,264	-	-	6,644	65,531
Հաշվեկշռային արժեք								
Առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	-	10,640	41,879	3,516	-	77,336	12,692	146,063

«Գլոբալ Կրեդիտ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն ՓԲԸ
 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Շեմքեր	Համակարգչային սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրամիջոցներ	Վարձակալված գույքի բարելավումներ	Գուղվիլ	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք								
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2015թ.	2,359	17,602	13,071	12,135	13,793	77,336	19,214	155,510
Ավելացումներ	-	13,494	56,188	2,645	-	-	-	72,327
Օտարումներ	(2,359)	(3,223)	(6,527)	-	(13,793)	-	(1,283)	(27,185)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.	-	27,873	62,732	14,780	-	77,336	17,931	200,652
Մաշվածություն և ամորտիզացիա								
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2015թ.	-	11,192	9,350	4,453	67	-	5,142	30,204
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	-	7,754	7,450	5,059	-	-	1,230	21,493
Օտարումներ	-	(1,906)	(3,252)	-	(67)	-	(1,062)	(6,287)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.	-	17,040	13,548	9,512	-	-	5,310	45,410
Հաշվեկշռային արժեք								
Առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.	-	10,833	49,184	5,268	-	77,336	12,621	155,242
Առ 1 հունվարի 2015թ.	2,359	6,410	3,721	7,682	13,726	77,336	14,072	125,306

2016թ. ընթացքում չեն եղել փոխառության ծախսումներ հիմնական միջոցների ձեռքբերման կամ կառուցման հետ կապված (2015թ-ին նման ծախսումներ չեն եղել):

Արժեզրկման ստուգման նպատակով՝ գուղվիլը բաշխվում է Կազմակերպության ընդհանուր գործառնություններին: Կազմակերպությունը չունի ավելի փոքր դրամաստեղծ միավոր, որի միջոցով հնարավոր կլիներ վերահսկել գուղվիլը ներքին կառավարչական նպատակների համար: Գուղվիլի փոխհատուցվող գումարը հիմնված է վերջինիս օգտագործման արժեքի վրա, որովհետև է, որ այն ավելի բարձր է հաշվեկշռային արժեքից, և արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվել:

13 Այլ ակտիվներ

	2016թ. հազ. դրամ	2015թ. հազ. դրամ
Ներդրումային գույքի օտարումից ստացվելիք գումարներ	26,445	35,205
Տրված կանխավճարներ	22,641	4,660
Ներդրումային հիմնադրամից ստացվելիք գումարներ	-	24,427
Այլ ակտիվներ	861	51
	49,947	64,343

Ստացվելիք գումարները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն:

14 Վարկեր և փոխառություններ

	2016թ. հազ. դրամ	2015թ. հազ. դրամ
Վարկեր վերաֆինանսավորող վարկային կազմակերպություններից	4,350,213	3,574,194
Վարկեր պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններից	2,347,554	2,235,593
Փոխառություններ բաժնետերերից	801,324	1,311,419
Բանկային վարկեր և վարկային գծեր	558,436	620,963
Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից	114,224	188,619
Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	33,891	79,891
Վարկեր ոչ ռեզիդենտ ոչ առևտրային կազմակերպություններից	-	46,169
Վարկեր այլ ոչ առևտրային կազմակերպություններից	53,104	-
Վարկեր այլ ֆինանսական կազմակերպությունից	181,042	-
Վարկեր այլ կազմակերպություններից	463,344	-
	8,903,132	8,056,848

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունն ունի տաս կազմակերպությունից ստացված վարկեր և փոխառություններ (2015թ-ին՝ տասներեք կազմակերպություն), որոնց մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 8,092,390 հազար դրամ (2015թ-ին՝ 7,824,283 հազար դրամ):

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 6,005,567 հազար դրամ գումարով վարկերի և փոխառությունների (2015թ-ին՝ 5,032,892 հազար դրամ) դիմաց գրավադրված են 5,964,620 հազար դրամ գումարով (2015թ-ին՝ 5,294,315 հազար դրամ) հաճախորդներին տրված վարկերը:

Բանկային վարկերի և վարկային գծերի դիմաց գրավադրված է Կազմակերպության ընթացիկ հաշիվների շրջանառությունը և բաժնետերերի երաշխիքները:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերի և դերիտորական պարտքերի պորտֆելում ներառված են տեղական և միջազգային կազմակերպություններից ստացված 5,607,102 հազար դրամ գումարով փոխառությունները (2015թ-ին՝ 4,682,591 հազար դրամ), որոնք օգտագործվել են հաճախորդներին ՀՀ դրամով արտահայտված ծրագրային վարկեր տրամադրելու համար: Այս վարկերի գծով կիրառվող տոկոսադրույքը որոշվել է փոխառության պայմանագրերով: 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված այս ծրագրային վարկերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 5,570,553 հազար դրամ (2015թ-ին՝ 4,679,585 հազար դրամ): Այս ծրագրային վարկերը և համապատասխան փոխառություններն

իրենցից ներկայացնում են առանձին սեզնետ, և պայմանագրային տոկոսադրույքները Կազմակերպության կողմից դիտարկվում են որպես շուկայական դրույքներ:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունն ունի 217,153 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով վարկ, որոնք ենթակա է մարման 2020թ. սեպտեմբերի 15-ին: Վարկային պայմանագրի պայմանների համաձայն՝ Կազմակերպության նկատմամբ գործում է պարտքային սահմանափակում, ըստ որի տարվա վերջում վերջնական վարկառուների անհուսալի վարկերի և վերջնական վարկառուների ընդհանուր պորտֆելի հարաբերակցությունը չի կարող գերազանցել 10%-ը:

Կազմակերպությունը խախտել է սահմանափակումով նախատեսված առավելագույն սահմանաչափը, ինչը իրավունք է տալիս վարկատուին պահանջել վարկի անմիջապես մարում 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Վարկը դասակարգված է որպես ցպահանջ և մինչև երեք ամիս մարման ժամկետով ծանոթագրություն 17-ում ներկայացված տոկոսադրույքի վերանայման ժամկետների վերլուծությունում և որպես ցպահանջ և մինչև մեկ ամիս մարման ժամկետով՝ իրացվելիության և ժամկետայնության վերլուծություններում: Այնուամենայնիվ, վարկատուի հետ քննարկումների արդյունքում դեկավարությունը չի ակնկալում, որ վարկատուն կպահանջի վարկի մարումը ժամկետից շուտ:

15 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	2016թ. հազ. դրամ	2015թ. հազ. դրամ
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,180,994	591,149

1,167,880 հազար դրամ անվանական արժեքով պարտատոմսերը (2015թ-ին՝ 583,750 հազար դրամ) ցուցակված են «ՆԱՄԴԱԶ ՕԷՄԷՔՍ Արմենիա»-ում:

16 Բաժնետիրական կապիտալ

(ա) Թողարկված կապիտալ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 1,500,000 սովորական բաժնետոմսից (2015թ-ին՝ 1,000,000): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 1 հազար դրամ:

2016թ. ընթացքում թողարկվել է 500,000 սովորական բաժնետոմս (2015թ-ին՝ 130,000) անվանական արժեքով:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժիններ և քվեարկել Կազմակերպության ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքի հետագա կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

(զ) Ծահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված Կազմակերպության առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

2016թ. ընթացքում Կազմակերպության կողմից հայտարարված և վճարված շահաբաժինները կազմել են 300,000 հազար դրամ (2015թ-ին՝ 132,000 հազար դրամ): Մեկ բաժնետոմսի համար շահաբաժինները կազմել են 0.2 հազար դրամ (2015թ-ին՝ 0.132 հազար դրամ):

17 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն է վարկային կազմակերպությունների համար և Կազմակերպության գործառնությունների կարևոր տարր է: Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Կազմակերպությունը, կապված են շուկայական, վարկային, իրացվելիության և գործառնական ռիսկերի հետ:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Կազմակերպություն, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող արտադրանքի ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարումը վերահսկող համակարգի պատշաճ աշխատանքի, հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների վերահսկման և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերում Կազմակերպության գործունեությունն ապահովելու համար: Ղեկավարությունը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման և համապատասխանության ապահովման համար, այն նաև վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման համար ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառումը: Ղեկավարությունն ուղղակիորեն հաշվետու է Խորհրդին:

Վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը՝ թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով:

Ռիսկի թե՛ արտաքին, թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են կազմակերպչական կառուցվածքի շրջանակներում: Կազմակերպությունը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների նպատակահարմարության աստիճանի որոշմանը:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի, այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույքի և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների և արտարժույթի փոխարժեքների տատանումների ազդեցությանը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Կազմակերպությունը շուկայական ռիսկը կառավարում է սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների, տոկոսադրույքների, ժամկետայնության և արտարժույթի դիրքերի և վնասի սահմանաչափերի հետ կապված, որոնք կանոնավոր կերպով վերահսկվում և հաստատվում են ղեկավարության կողմից:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխության արդյունքում: Կազմակերպությունը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի գծով գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

«Գլոբալ Կրեդիտ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն ՓԲԸ
 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների փոփոխությունների մոնիտորինգի միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Ցայահանջ և մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռային արժեք
31 դեկտեմբերի 2016թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	490,358	490,358
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	171,318	4,212	116,224	-	-	291,754
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	101,136	-	-	-	-	-	101,136
Հաճախորդներին տրված վարկեր	564,782	624,482	1,529,474	4,378,979	3,853,461	-	10,951,178
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	12,926	9,297	3,284	-	-	-	25,507
	678,844	805,097	1,536,970	4,495,203	3,853,461	490,358	11,859,933
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Վարկեր և փոխառություններ	2,142,956	271,102	311,713	4,319,140	1,858,221	-	8,903,132
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	13,114	-	483,940	683,940	-	-	1,180,994
	2,156,070	271,102	795,653	5,003,080	1,858,221	-	10,084,126
	(1,477,226)	533,995	741,317	(507,877)	1,995,240	490,358	1,775,807
հազ. դրամ	Ցայահանջ և մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռային արժեք
31 դեկտեմբերի 2015թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	82,174	82,174
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	8,802	10,108	251,225	-	-	270,135
Հաճախորդներին տրված վարկեր	881,405	736,821	885,805	3,718,161	3,355,859	-	9,578,051
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	70,473	-	-	-	70,473
	881,405	745,623	966,386	3,969,386	3,355,859	82,174	10,000,833
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Վարկեր և փոխառություններ	795,478	582,163	337,857	4,439,356	1,901,994	-	8,056,848
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	7,399	-	100,000	483,750	-	-	591,149
	802,877	582,163	437,857	4,923,106	1,901,994	-	8,647,997
	78,528	163,460	528,529	(953,720)	1,453,865	82,174	1,352,836

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են Կազմակերպության տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2016թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		2015թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
Տոկոսակիր ակտիվներ				
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	14.7%	-	14.7%	-
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6.8%	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14.3%	15.3%	13.7%	15.2%
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	6.0%	-	4.2%	-
Տոկոսակիր պարտավորություններ				
Վարկեր և փոխառություններ	7.8%	8.8%	7.8%	9.6%
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	14.0%	9.3%	15.0%	9.5%

Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են մինչև այս ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը, բացառությամբ լողացող տոկոսադրույքով ակտիվների և պարտավորությունների:

	Արտարժույթ	Ամվանական տոկոսադրույք	2016թ. հազ. դրամ	2015թ. հազ. դրամ
Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունից	ԱՄՆ դոլար	ՀՀ դրամի ելակետային փոխարժեք + 5%	-	46,042
Վարկեր պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններից	ՀՀ դրամ	ՀՀ ԿԲ-ի վերաֆինանսավորման դրույք + 2%	838,510	574,590

Տոկոսադրույքի զգայունության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի վերանայման ժամկետների վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայունության մոնիտորինգով: Ստորև ներկայացվում է տոկոսադրույքի (վերազնորոշման ռիսկ) փոփոխության նկատմամբ գուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 100 բազիսային կետով (բկ) եկամտաբերության բոլոր կորերի գույքահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2016թ. ու 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի հիման վրա:

	2016թ. հազ. դրամ	2015թ. հազ. դրամ
100 բկ գույքահեռ նվազում	(6,016)	(7,782)
100 բկ գույքահեռ աճ	6,016	7,782

«Գլոբալ Կրեդիտ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն ՓԲԸ
 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացվում է սեփական կապիտալի զգայունության վերլուծությունը՝ պայմանավորված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությամբ, որն իրականացվել է 2016թ. ու 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա դիրքերի և 100 բազիսային կետով (բկ) եկամտաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2016թ.	2015թ.
	Մեփական կապիտալ հազ. դրամ	Մեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	1,369	2,788
100 բկ զուգահեռ աճ	(1,369)	(2,788)

(ii) Արտարժույթի ռիսկ

Կազմակերպությունն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արտարժույթի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության արդյունքում:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ԱՄՆ դոլարով արտահայտված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքը 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2016թ.	2015թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ՝ առանց դրամարկղում պահվող կամխիկի	360,868	8,985
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3,982,137	3,385,729
Ընդամենը ակտիվներ	4,343,005	3,394,714
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Վարկեր և փոխառություններ	(2,849,215)	(2,816,007)
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	(977,907)	(489,317)
Ընդամենը պարտավորություններ	(3,827,122)	(3,305,324)
Զուտ դիրքը	515,883	89,390

2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժեզրկումը ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Այս վերլուծությունն իրականացվել է գուտ հիմունքով՝ առանց հարկերը հաշվի առնելու, և հիմնված է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների վրա, որոնք Կազմակերպությունը դիտարկում է որպես հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Վերլուծության ժամանակ ենթադրվում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	հազ. դրամ
31 դեկտեմբերի 2016թ.	
ԱՄՆ դոլարի 10% արժևորում ՀՀ դրամի նկատմամբ	51,588
31 դեկտեմբերի 2015թ.	
ԱՄՆ դոլարի 10% արժևորում ՀՀ դրամի նկատմամբ	8,939

2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժևորումը ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն՝ սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ պայմանով, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պարտավորությունները Կազմակերպության նկատմամբ: Կազմակերպությունը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր վարկային ռիսկը (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար) կառավարելու համար, ներառյալ պորտֆելի կենտրոնացվածության սահմանափակմանը վերաբերող ցուցումները և Վարկային կոմիտեի ստեղծումը՝ վարկային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Կազմակերպության վարկային քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Խորհրդի կողմից:

Վարկային քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների դիտարկման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական անձանց և անհատների) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկային փաստաթղթերի պահանջները,
- վարկերի և այլ վարկային գործիքների շարունակական մոնիտորինգի ընթացակարգերը:

Վարկերի համար ներկայացվող դիմումները պատրաստվում են վարկավորման բաժնի համապատասխան աշխատակիցների կողմից, այնուհետև փոխանցվում են Վարկային կոմիտեին, որը պատասխանատու է վարկային պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության կառուցվածքային վերլուծության և ֆինանսական վիճակի ուսումնասիրության վրա: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում և հաստատում է վարկի դիմումը:

Կազմակերպությունը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը:

Կազմակերպության վարկային ռիսկի առավելագույն մակարդակը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում և չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է վարկային ռիսկին ֆինանսական ակտիվների ենթարկվածության առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	2016թ. հազ. դրամ	2015թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	409,422	69,046
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	291,754	270,135
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	101,136	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	10,951,178	9,578,051
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	25,507	70,473
Վարկային ռիսկին ենթարկվածության ընդհանուր առավելագույն չափը	11,778,997	9,987,705

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում արժեթղթերում կատարած ներդրումների դիմաց, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետզնման գործունեության մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և այդ վարկերի գծով վարկային ռիսկի կենտրոնացվածության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 11-ում:

Չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների գծով վարկային ռիսկի առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է ծանոթագրություն 19-ում:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չունի պարտապաններ կամ կապակցված պարտապանների խմբեր (2015թ-ին բացակայում էին), որոնց հետ կապված վարկային ռիսկը գերազանցում է ընդհանուր վարկային ռիսկի 10%-ը:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Կազմակերպության ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ մնանատիպ գործիքներին վերաբերող մնանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք այդ ֆինանսական գործիքները հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, թե՛ ոչ:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ քլիրինգային պայմանագրերը, հետզնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի՝ որպես փոխառության տրամադրման գլխավոր պայմանագրերը: Նմանատիպ ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը և արժեթղթերի՝ որպես փոխառության ստացման և տրամադրման պայմանագրերը:

Կազմակերպությունը ստանում և տրամադրում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետզնման, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի գծով:

«Գլոբալ Կրեդիտ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն ՓԲԸ
 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Նման գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմաններ: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի գործողության ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության պատճառով:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Կազմակերպության կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտակարությունների չկատարման, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկացման դեպքում: Բացի այդ, Կազմակերպությունը և վերջինիս պայմանագրային կողմերը չունեն հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆինանսական պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		
				Ֆին. գործիքներ	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	101,136	-	101,136	(101,136)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	101,136	-	101,136	(101,136)	-	-
Վարկեր և փոխառություններ	(6,005,567)	-	(6,005,567)	5,964,620	-	(40,947)
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(6,005,567)	-	(6,005,567)	5,964,620	-	(40,947)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆինանսական պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		
				Ֆին. գործիքներ	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Զուտ գումար
Վարկեր և փոխառություններ	(5,032,892)	-	(5,032,892)	5,294,315	-	261,423
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(5,032,892)	-	(5,032,892)	5,294,315	-	261,423

Վերը նշված աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և զուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Կազմակերպությունը կարող է դժվարություններ ունենալ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման էական գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարբերությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել իրացվելիության ռիսկը:

Կազմակերպության կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Խորհրդի կողմից:

Կազմակերպությունը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է բաժնետերից, բանկերից և այլ վարկային կազմակերպություններից ստացված վարկերը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ ու հեշտությամբ բավարարելու նպատակով:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և վարկավորման պարտավորվածությունների գծով դրամական միջոցների չզեղչված հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված առավել վաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է դրամական միջոցների պայմանագրային չզեղչված հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ վարկավորման պարտավորվածությունների գծով:

«Գլոբալ Կրեդիտ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն ՓԲԸ
 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Վարկեր և փոխառություններ	426,251	489,917	324,083	206,282	9,621,567	11,068,100	8,903,132
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	13,114	58,281	537,645	791,796	1,400,836	1,180,994
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	59,262	-	22,387	-	81,649	81,649
Ընդամենը պարտավորություններ	426,251	562,293	382,364	766,314	10,413,363	12,550,585	10,165,775
Վարկային պարտավորվածություններ	1,140,775	-	-	-	-	1,140,775	1,140,775

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Վարկեր և փոխառություններ	118,895	227,863	747,473	631,557	8,923,015	10,648,803	8,056,848
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	15,197	15,030	130,729	529,706	690,662	591,149
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	7,286	57,644	-	19,022	-	83,952	83,952
Ընդամենը պարտավորություններ	126,181	300,704	762,503	781,308	9,452,721	11,423,417	8,731,949
Վարկային պարտավորվածություններ	641,682	-	-	-	-	641,682	641,682

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցայահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	490,358	-	-	-	-	-	-	490,358
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	-	175,530	116,224	-	-	-	291,754
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	101,136	-	-	-	-	-	-	101,136
Հաճախորդներին տրված վարկեր	169,924	282,411	2,153,956	4,378,979	3,853,461	-	112,447	10,951,178
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	146,063	-	146,063
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	3,192	8,252	12,581	-	-	-	1,482	25,507
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	-	-	-	-	4,120	-	4,120
Այլ ակտիվներ	24,232	2,190	5,840	17,685	-	-	-	49,947
Ընդամենը ակտիվներ	788,842	292,853	2,347,907	4,512,888	3,853,461	150,183	113,929	12,060,063
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Վարկեր և փոխառություններ	417,011	455,274	588,985	4,990,866	2,450,996	-	-	8,903,132
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	13,114	483,940	683,940	-	-	-	1,180,994
Փոխանցված, սակայն չապահանջված վարկերի գծով վճարվելիք գումարներ	7,457	9,455	36,539	16,407	-	-	-	69,858
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	8,256	-	-	-	-	-	-	8,256
Այլ պարտավորություններ	-	59,262	22,387	-	-	-	-	81,649
Ընդամենը պարտավորություններ	437,724	537,105	1,131,851	5,691,213	2,450,996	-	-	10,243,889
Չուտ դիրքը	351,118	(244,252)	1,216,056	(1,178,325)	1,402,465	150,183	113,929	1,816,174

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցայահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	82,174	-	-	-	-	-	-	82,174
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	-	18,910	251,225	-	-	-	270,135
Հաճախորդներին տրված վարկեր	378,301	460,958	1,622,626	3,718,161	3,355,859	-	42,146	9,578,051
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	-	-	-	-	-	57,600	-	57,600
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	155,242	-	155,242
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	70,473	-	-	-	-	70,473
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,629	-	1,629
Այլ ակտիվներ	5,602	2,190	30,079	26,472	-	-	-	64,343
Ընդամենը ակտիվներ	466,077	463,148	1,742,088	3,995,858	3,355,859	214,471	42,146	10,279,647
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Վարկեր և փոխառություններ	101,709	119,256	921,501	4,714,412	2,199,970	-	-	8,056,848
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	7,399	100,000	483,750	-	-	-	591,149
Փոխանցված, սակայն չապահանջված վարկերի գծով վճարվելիք գումարներ	6,031	13,627	67,497	104,152	-	-	-	191,307
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	34,548	-	-	-	-	-	-	34,548
Այլ պարտավորություններ	7,286	57,644	19,022	-	-	-	-	83,952
Ընդամենը պարտավորություններ	149,574	197,926	1,108,020	5,302,314	2,199,970	-	-	8,957,804
Զուտ դիրքը	316,503	265,222	634,068	(1,306,456)	1,155,889	214,471	42,146	1,321,843

(ե) Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը վնաս կրելու ռիսկն է Կազմակերպության ներքին վերահսկողության համակարգի անհուսալիության կամ թերությունների, տեղեկատվական կամ այլ համակարգերի խափանումների կամ Կազմակերպության գործունեության վրա ազդեցություն ունեցող արտաքին գործոնների պատճառով: Կազմակերպության նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկն այնպիսի ձևով, որպեսզի հնարավոր լինի հավասարակշռել ֆինանսական կորուստ կրելուց և Կազմակերպության հեղինակությանը վնաս հասցնելուց խուսափելն ու ծախսերի կրճատումը և նորարարությունները: Բոլոր դեպքերում, Կազմակերպության քաղաքականությունը պահանջում է ապահովել համապատասխանություն բոլոր կիրառելի օրենսդրական և կարգավորող պահանջների հետ:

Կազմակերպությունը կառավարում է գործառնական ռիսկն իրականացնելով ներքին ստուգումներ, որոնք ղեկավարությունը համարում է անհրաժեշտ գործունեության յուրաքանչյուր ոլորտում:

18 Կապիտալի կառավարում

Կազմակերպության կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Կազմակերպությունը որպես կապիտալ սահմանում է տեղական օրենսդրությամբ վարկային կազմակերպությունների համար որպես բաղկացուցիչ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն՝ վարկային կազմակերպությունները, որոնք իրականացնում են կանխիկ արտարժույթի գործառնություններ՝ բացառությամբ գործառնությունների, որոնք կապված են վարկերի մարումների ընդունման հետ, պետք է ապահովեն 1,000,000 հազար դրամ գումարի չափով նվազագույն բաժնետիրական կապիտալ (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,000,000 հազար դրամ): 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունն ապահովում էր նվազագույն բաժնետիրական կապիտալի պահանջները:

ՀՀ ԿԲ-ի կանոնակարգող պահանջների համաձայն՝ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկային կազմակերպությունները, որոնք իրականացնում են կանխիկ արտարժույթի գործառնություններ՝ բացառությամբ գործառնությունների, որոնք կապված են վարկերի մարումների ընդունման հետ, պետք է ապահովեն կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը») նվազագույն մեծությունը, որը կազմում է 10% (2015թ-ին՝ 10%):

Կազմակերպությունն ապահովել է կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ստորև ներկայացված է կապիտալի համարժեքության ցուցանիշի հաշվարկը ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված պահանջների հիման վրա 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2016թ. հազ. դրամ Աուդիտ չանցած	2015թ. հազ. դրամ Աուդիտ չանցած
Հիմնական կապիտալ		
Հիմնական կապիտալ	1,859,989	1,271,246
Նվազեցումներ	-	(5,413)
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	1,859,989	1,265,833
Լրացուցիչ կապիտալ		
Լրացուցիչ կապիտալ	22,746	4,551
Նվազեցումներ	-	-
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	22,746	4,551
Ընդամենը կապիտալ	1,882,735	1,270,384
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	11,954,963	9,565,328
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	15.7%	13.3%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած ընդունելի գրավ կամ երաշխիք: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր վնասի առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

Տարվա ընթացքում կապիտալի կառավարման նկատմամբ կիրառվող Կազմակերպության մոտեցումը չի փոփոխվել:

19 Վարկային պարտավորվածություններ

Կազմակերպությունն ունի վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններ: Այս պարտավորվածություններն իրենցից ներկայացնում են հաստատված վարկեր:

Կազմակերպությունը տրամադրում է ֆինանսական երաշխիքներ՝ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երրորդ անձանց հանդեպ երաշխավորելու նպատակով: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար 1-ից 3 տարի:

Վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխիքների հետ կապված Կազմակերպությունը կիրառում է վարկային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են վարկային պարտավորվածությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում արտացոլված վարկային պարտավորվածությունների գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջովին տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխիքների և գծով արտացոլված գումարները ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կգրանցվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն ստանձնած պարտավորությունները:

	2016թ. հազ. դրամ	2015թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	55,703	78,458
Երաշխիքներ	1,085,072	563,224
	1,140,775	641,682

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային վարկավորման պարտավորվածությունները պարտադիր չէ, որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս վարկավորման պարտավորվածությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել գործել մինչև վերջիններիս կատարման ժամկետը:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունի չունի որևէ վարկավորման պարտավորվածություն, որի հետ կապված Կազմակերպությունը ենթարկվում է էական վարկային ռիսկի:

20 Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Կազմակերպությունն ամբողջությամբ ապահովագրված չէ իր գրասենյակի և սարքավորումների վնասներից, գործունեության ընդհատումից և երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորություններից, որոնք կարող են առաջանալ գույքին կամ շրջակա միջավայրին վնաս հասցնելուց՝ Կազմակերպության տարածքում տեղի ունեցած կամ նրա գործունեությանը վերաբերող պատահարներից: Քանի դեռ Կազմակերպությունը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է զգալի բացասական ազդեցություն ունենալ գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

(բ) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Կազմակերպությունը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Դեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունները, եթե այդպիսիք լինեն, զգալի բացասական ազդեցություն չեն ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

Դեկավարությունը տեղյակ չէ Կազմակերպության դեմ հարուցված որևէ փաստացի, անավարտ կամ սպառնացող էական հայցերի մասին:

(գ) Հարկային պարտավորվածություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և ենթարկվում են տարբեր մեկնաբանությունների հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են սուուզման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել էական տույժեր, տուգանքներ և տոկոսագումարներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Դեկավարությունը գտնում է, որ պատշաճ կերպով է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

21 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Կազմակերպությունը չունի վերջնական վերահսկող կողմ:

(բ) Գործարքներ Խորհրդի անդամների և ղեկավարության հետ

Ստորև ներկայացված է աշխատակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	2016թ. հազ. դրամ	2015թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ	56,001	43,984

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի անդամների և ղեկավարության հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2016թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	2015թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Տրված փոխառություններ (համախառն)	37,750	12.9%	3,913	10.6%
Փոխառությունների արժեզրկման գծով պահուստ	(378)		(39)	

Փոխառությունները տրամադրվել են ՀՀ դրամով և ենթակա են մարման մինչև 2018թ.: Կապակցված կողմերի հետ իրականացվող գործարքները գրավով ապահովված չեն:

«Գլոբալ Կրեդիտ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն ՓԲԸ
 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի անդամների և ղեկավարության հետ գործարքների գծով շահույթի կամ վնասի կազմում արտացոլված գումարները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	2016թ. հազ. դրամ	2015թ. հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	256	300

(գ) Գործարքներ բաժնետիրոջ հետ

Ստորև ներկայացված են 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բաժնետիրոջ հետ իրականացված գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2016թ. և 2015թ. շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	2016թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	2015թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Վարկեր և փոխառություններ				
- ԱՄՆ դոլարով				
Հաշվեկշռային արժեք	801,324	11%	1,311,419	11.6%
Շահույթ (վնաս)				
Տոկոսային ծախս	<u>(125,457)</u>		<u>(153,382)</u>	

Բաժնետիրոջից ստացված փոխառությունները ենթակա են մարման 2018թ-ին: Բաժնետիրոջ հետ իրականացվող գործարքները գրավով ապահովված չեն:

(դ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են ղեկավարության ընտանիքների անդամներին և բաժնետերերի վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպությունները: Ստորև ներկայացված են 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2016թ. և 2015թ. շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	2016թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	2015թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %
Բաժնետերերի վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ				
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	101,136	6.8%	-	11.2%
Այլ ակտիվներ	26,806		35,205	
Շահույթ (վնաս)				
Տոկոսային եկամուտ	<u>9,676</u>		<u>3,505</u>	
Այլ կապակցված կողմեր				
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր				
Մայր գումարի մնացորդ	134,825	15.7%	215,178	15.0%
Արժեզրկման պահուստ	1,351		2,152	
Շահույթ (վնաս)				
Տոկոսային եկամուտ	<u>8,577</u>		<u>21,172</u>	

22 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

(ա) Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Ակտիվ շուկայում շրջանառվող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքները հիմնված են գնանշվող շուկայական գների և դիվերների գնանշումների վրա: Մյուս բոլոր ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները Կազմակերպությունը որոշում է կիրառելով գնահատման մեթոդներ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են գուտ ներկա արժեքի և դրամական միջոցների զեղչված հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայի դիտարկելի գներ, և այլ գնահատման մոդելներ:

Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ռիսկից զերծ և ելակետային տոկոսադրույքները, վարկային սպրեդերը և այլ ճշգրտումները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի ինդեքսների գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

(բ) Իրական արժեքի հիերարխիա

Կազմակերպությունը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների կատարման ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր ելակետային տվյալներ դիտարկելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել է հետևյալը՝ գնանշվող գները նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ շուկայում, գնանշվող գները նույն կամ նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնք գնահատվում են դիտարկելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալներից ելնելով, իսկ ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներն էական ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գների հիման վրա, որոնց գծով պահաջվում են նշանակալի ոչ դիտարկելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու նպատակով:

«Գլոբալ Կրեդիտ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն ՓԲԸ
 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեքների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքներ				
- Պարտքային գործիքներ	-	291,754	-	291,754
	-	291,754	-	291,754

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեքների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքներ				
- Պարտքային գործիքներ	-	270,135	-	270,135
	-	270,135	-	270,135